

708 | 1978.

5.10

POLITIKAI GONDOLKODÁS
ÉS TÖRTÉNETSZEMLELET
A RENESZÁNSZ KORBAN

Visegrád, 1978. május 15-21.

Köszönettel megkaptuk jelentkezését a MTA Irodalomtudományi Intézetének Reneszánsz_kutató Csoportja és az egyetemek régi magyar irodalomtörténeti tanszékei által a visegrádi egyetemi üdülőben rendezendő tudományos ülészsakra. Mellékelten megküldjük a tervezett előadások ideiglenes jegyzékét.

Együttal mellékelünk egy ajánló-jellegű rövid bibliográfiát, mely néhány, az ülészsak tárgya szempontjából fontos hazai illetve külföldi művet sorol fel. Az ülészsak sikere érdekében nagyon kívánatos, hogy a résztvevők lehetőség szerint felfrissítsék a reneszánszkori politikai elmélet terén ismereteiket. Jegyzékünk ehhez kíván segítséget nyújtani.

Az elszállásolással, illetve a költségekkol kapcsolatos részletes tájékoztatót március elején fogjuk megküldeni, az ülészsak végleges programját, illetve időbeosztását pedig április végén.

Budapest, 1978 január 12.

Bitskey István sk. Keserü Bálint sk. Tolnai Gábor sk.

Klaniczay Tibor sk. Varjas Béla sk.

mellékletek

POLITIKAI GONDOLKODÁS ÉS TÖRTÉNETSZEMLELET
A RENESZÁNSZ KORBAN

Visegrád, 1978. május 15-21.

Az előadások ideiglenes jegyzéke:

I. Nagy-előadások (45-60 perc)

Bán Imre: A jezsuita államelmélet

Benda Kálmán: A kálvinizmus hatása a magyar politikai
gondolkodásra

Bónis György: Jogszemlélet a reneszánsz korban

Botta István: Luther társadalmi és politikai tanítása

Csapodi Csaba: A XV. századi uralkodó-eszmény

nem szűll meg X Horányi Mátyás: Az újvilág felfedezésének hatása a spanyol
állam-elméletre

Sz. Jónás Ilona: A zsarnokölés kérdése a franciaországi
hugenottáknál

Köpeczi Béla: A politikai eszmék szerepe a reneszánsz-
kori irodalmakban

Kulcsár Péter: Történetiszemlélet a reneszánsz korában

Makkai László: A reneszánsz társadalmi és politikai utópiái

Pirnát Antal: Az ars historica és Forgách Ferenc

X Ballay Géza: Machiavelli, a politikus és történetíró

Székely György: Politikai elmélet és politikai valóság

nem szűll meg X Szűcs Jenő: Nemzet és nemzetiség a késő-középkorban

II. Kis-előadások (20-30 perc)

Balázs Mihály: Modrevius, a kelet-európai nemesség
ideológusa

nem szűll meg X Borzsák István: A tacitizmus kezdetei

Gorilovics Tivadar: Louis le Roy, mint a művelődéstörténet
uttörője

Hajnóczi Gábor: Városmodell és társadalom az olasz rene-
szánsz építészeteleméletben

Hargittay Emil: Balásfi Tamás és Pázmány Péter politikai
nézetei

nem szűll meg! X Horváth Endre: Az ideális állam Castiglione Udvari emberé-
ben

Klaniczay Tibor: Paolo Paruta (a manierizmus politikai
elmélete?)

Kovács Zsuzsanna: Botero és az államrezon

Máté Györgyi: A történelem új felfogása Jean Bodin művei-
ben

Németh Jenő: A világ első politikai gazdaságtana: Antoine
Montchréstien "Traité de l'économie politique"-
ja

2 napra jön X Sárközy Péter: Az egységes nemzeti nyelv és nemzeti állam
eszméje Machiavellinél *XV. századi olasz nyelvi vitákban*

X Szigeti József: Apáczai Csere János politikai eszméi

X Szőnyi György Endre: A XVII. századi utópiák reneszánsz
filozófiai gyökerei

Takács József: A városköztársaság humanista koncepciója

BUSA roba → X Templényi Ferenc: Campanella társadalom- és emberképe

X Tóth István: Az újvilág uralkodó-eszmény jelentősége a 16. sz. végén az
latin nyelvű erdélyi költészetben *latin költészetben*

X Király Erzsébet: Tamas politikai eszméi *(nem!)*

X Zamboni István: Az újvilág felfedezése körüli viták
das cosas separadas vitái

Ajánlott irodalom:

I.

- Niccolò Machiavelli: A fejedelem. Ford.: Lutter Éva, Bp. 1964.
- Francois Bacon: Esszék avagy tanácsok az okos és erkölcsös életre. Bp. 1968.
- Morus Tamás: Utópia. Ford.: Kardos Tibor. Bp. 1963.
- Campanella Tamás: A napváros. Ford.: Sallay Géza. Bp. 1959.
- Baldassare Castiglione: Az udvari ember. Bp. é.n.

II.

- Renaudet, Augustin: Machiavel. 3.éd. Paris, 1956.
- Gramsci, Antonio: Note sul Machiavelli; sulla politica e sullo stato moderno. Torino, 1949.
- Gilbert, F.: Machiavelli and Gucciardini. Princeton, 1965.
- Chabod, Federico: Scritti su Machiavelli. Torino, 1964.
- Szigethy Gábor: A machiavellizmus. Bp. 1977.
- Meinecke, Friedrich: Die Idee der Staatsräson in der neueren deutschen Geschichte. München-Berlin, 1924.
- Mesnard, Pierre: L'essor de la philosophie politique au XVIe siècle. 3. éd. Paris, 1969.
- Carlyle, R.W. - Carlyle, A.J.: A history of mediaeval political theory in the West. 6.vol. Political theory from 1300 to 1600. Edinburgh-London, 1936.
- Théorie et pratique politiques à la Renaissance. (XVIIe colloque international de Tours.) Paris, 1977.
- Thuau, Étienne: Raison d'Etat et pensée politique à l'époque de Richelieu, Paris, (1966.) (2. fejezete a tacitizmusról)

III.

- Bartoniék Emma: Fejezetek a 16-17. századi magyarországi történetírás történetéből. Bp. 1975.
- Kardos Tibor: Callimachus. Tanulmány Mátyás király államrözejáról. Bp. 1931. (Minerva-könyvtár 36.)
- Köpeczi Béla: Függetlenség és haladás. Politikai gondolkodás a régi magyar függetlenségi harcok századaiból. Bp. 1977.
- Kulcsár Péter: Humanista történetírók. Bp. 1977.
- Magyar Justus Lipsius. Sajtó alá rend. Tarnó Márton. Bp. 1970.
- Wittman Tibor: A magyarországi államelméleti tudományosság XVII. század eleji alapvetésének németalföldi forrásaihoz. Justus Lipsius. Fil. Közl. 3. (1957) 53-66. p.